

Havsul II AS
Postboks 1 Youngstorget
0028 Oslo

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep.

0033 Oslo

Oslo, 11. juli 2008

Klage over konsesjonsvedtak for Havsul II offshore vindkraftverk - NVE 200704081-38

NVE fattet 24. juni 2008 konsesjonsvedtak for Havsul II offshore vindkraftverk, hvor konsesjonssøknaden fra Havsul II AS ble avslått.

På vegne av Havsul II AS (heretter kalt Søkeren) påklages herved vedtaket til Olje- og energidepartementet.

Bakgrunn for klagen

NVEs vurderinger av de enkelte konsekvenser av tiltaket gjenspeiler et grundig arbeid med konsesjonssøknaden. Etter Søkerens oppfatning er imidlertid enkelte overordnede hensyn ikke vektlagt tungt nok i totalvurderingen.

Først og fremst gjelder dette vindkraftverkets produksjonskapasitet og den spesielle kraftsituasjonen i Møre og Romsdal. Dette tilsier at konsesjonsspørsmålet bør undergis en prinsipiell vurdering basert på overordnede politiske hensyn.

Som alle store infrastrukturprosjekter har Havsul II negative konsekvenser. Imidlertid er det en bred politisk enighet om å satse på utbygging av ny fornybar energi, noe Norge også etter all sannsynlighet vil være internasjonalt forpliktet til. Derfor er det viktig med politisk avklaring av hvilke hensyn som skal veie tyngst når slike prosjekter skal behandles.

Energirådet, som er etablert av olje- og energiministeren, har dessuten nylig gitt ut en rapport som blant annet konkluderer med at Norge bør ha 3-5 offshore vindkraftverk innen 2020. Havsul II bør også vurderes i lys av denne konklusjonen, som et av meget få realiserbare offshore vindkraftverk i løpet av de neste 10-15 årene.

Endelig synes NVE ikke å ha vurdert muligheten for å redusere anlegget - for eksempel til bare å omfatte den delen som ligger i Haram kommune. Haram kommune sa som kjent ja til prosjektet i sin høringsuttalelse til NVE og har nå også besluttet å påklage avslaget. Dette ville gi et prosjekt på 400 MW, som også er betydelig i forhold til de positive effekter av en utbygging, men som samtidig reduserer de negative konsekvensene i vesentlig grad.

I det følgende vil det bli fokusert på forhold som etter Søkerens oppfatning er særlig viktige, og vektleggingen av disse i totalvurderingen.

1. Vindkraftverkets betydning for kraftbalansen i fylket

Kraftforbruket i Møre og Romsdal har de siste årene hatt en kraftig vekst, hovedsaklig som følge av nyetablering og utvidelser innen kraftintensiv industri. Kraftintensiv industri utgjorde i 2007 61 % av samlet forbruk på 10,3 TWh. I 2015 vil kraftintensiv industri utgjøre 68 % av et samlet forbruk på ca 12,5 TWh. I 2015 vil forbruket være nesten dobbelt så stort som dagens middelårsproduksjon (6,8 TWh). Det vises til Kraftsystemutredning for Møre og Romsdal 2008, utarbeidet av Istad Nett AS.

Utbygging av ny produksjonskapasitet i fylket har vært svært liten de siste årene, men det foreligger nå omfattende planer for etablering av ny produksjon, blant annet Havsul I og II. Ny kraftproduksjon vil redusere nettapene og styrke forsyningssikkerheten i fylket. For å få tilfredsstillende forsyningssikkerhet både på kort og lang sikt, og med en kraftsituasjon som gir utviklingsmuligheter for ny industri og næringsvirksomhet i Møre og Romsdal, er det nødvendig med etablering av en betydelig mengde ny kraftproduksjon de nærmeste årene.

Havsul II er dimensjonert med 4 offshore transformatorstasjoner, hver med en kapasitet på ca 200 MW. Vindkraftverket kan derfor kostnadseffektivt bygges ut med 800, 600 eller 400 MW installert effekt (henholdsvis 4, 3 eller 2 trafostasjoner). Selv med en utbygging begrenset til 400 MW vil vindkraftverket produsere ca 1,1 TWh som sammen med kraften fra Havsul I vil gi om lag 2,1 TWh.

Gitt at det ikke blir etablert annen kraftproduksjon i fylket av vesentlig betydning, er det grunn til å tro at de innkjøpte mobile gasskraftverkene vil måtte kjøres oftere og i lengre perioder enn forutsatt, dersom Havsulanleggene ikke blir bygget. Havsul I alene vil kunne bidra til at underskuddet ikke blir vesentlig større enn i dag, men basert på prognosene i kraftsystemutredningen vil underskuddet ikke reduseres fordi kraftbehovet øker tilsvarende.

Statnett kommenterer i sin høringsuttalelse (31.05.06) til konsesjonssøknaden blant annet at Havsulprosjektene etter Statnetts syn vil gi en betydelig styrking av kraftbalansen i området, noe som tilsier at samlet utbygging bør omfatte mer enn Havsul I.

2. Visuell forstyrrelse / landskap

NVEs kommentarer til konsekvensutredningen viser til at området som er konsesjonssøkt er på 122 km², og at den visuelle effekten av dette er stor. Videre peker NVE på at Havsul II vil representere en visuell sektor på 123 grader for bebyggelsen på Molnes. Dersom anlegget eksempelvis reduseres til å omfatte Haram kommune (400 MW), vil den visuelle effekten bli vesentlig redusert. For bebyggelsen på Molnes vil den visuelle sektoren bli redusert til 47 grader. Det vises til vedlegg.

3. Negativ virkning for fugl

NVE konkluderer i avslaget med at flere høringsinstanser og konsekvensutredninger antyder at etablering av flere havbaserte vindkraftverk utenfor kysten av Møre og Romsdal kan medføre store negative virkninger for fugl. Videre konstaterer NVE at det mangler erfaringer med havbaserte vindkraftverk under norske forhold og at en ikke har faktisk kunnskap om

virkningene i et område som vurderes som svært viktig for fugl og biologisk mangfold. NVE viser til Norsk Ornitologisk Forening (NOF) som i sin høringsuttalelse mener at utredningsprogrammet er utilstrekkelig, ettersom det er basert på terrestriske miljø og at problemstillingene som reises ved vindkraftverk på åpent hav er helt annerledes. Det vises også til at utredningsprogrammer i andre land er av et helt annet omfang.

Direktoratet for Naturforvaltning peker på at bare ett offshore prosjekt kan være akseptabelt inntil det er høstet erfaringer fra et prosjekt utenfor kysten av Norge. Vi viser i denne sammenheng til det danske prosjektet The Danish Monitoring Programme i regi av danske energi- og miljømyndigheter. Sluttrapporten som er publisert i boken "Offshore Wind Farms and the Environment: Danish experiences from Horns Rev and Nysted" dokumenterer at effekten på fugl er betydelig mindre enn man tidligere har trodd. I kapittelet om fugl innleder rapporten med at "The majority of bird species generally avoid both wind farms (Horns Rev og Nysted). Effects on overall bird populations are negligible". Videre konkluderer rapporten med at det er lav kollisjonsrisiko (0,02 %), blant annet fordi fugl generelt flyr rundt parken, og at effekten på fuglenes habitat er liten.

Til tross for at erfaringene med vindkraftverk og fuglebestand og arter for øvrig ikke er direkte overførbare fra studien ved Horns Rev og Nysted til Havsul II utenfor kysten av Møre og Romsdal, mener vi at studien og erfaringene må kunne anvendes også for vindkraftverk i Norge. I denne sammenheng er det viktig å påpeke at det danske miljøovervåkingsprogrammet har fått positiv evaluering fra "The International Advisory Panel of Experts on Marine Ecology"

Konsekvensutredningen konkluderer med at vindkraftverket vil få fra store til svært store konsekvenser for fugl. Dette er etter vår oppfatning ikke i samsvar med resultatene i den omfattende danske undersøkelsen. NVE påpeker for øvrig også på at de negative konsekvensene for fugl er vanskelig å fastslå med sikkerhet.

Konsekvensen av Havsul II for fuglebestanden vil bli betydelig redusert dersom anlegget blir begrenset til deler av planområdet, noe som vil redusere tapet av habitat vesentlig. Ikke minst vil dette redusere konflikten i forhold til to viktige fugleområder, Storholmen og Erkna, som er foreslått vernet i verneplan for hekkende sjøfugl i Møre og Romsdal. NVE peker også på at Havsul II ligger nær de internasjonalt viktige sjøfuglkoloniene på Runde. En reduksjon av planområdet vil være positiv ettersom anlegget blir trukket lengre mot nord og lengre vekk fra Runde.

4. Utbygging

Vestavind Kraft AS og Tafjord Kraftproduksjon AS, som er deltakere i Havsul II AS, er industrielle aktører med forankring i regionen.

Bak Vestavind Kraft står den såkalte Vestlandsalliansen, dvs. Haugaland Kraft AS, Sunnhordland Kraftlag AS, BKK Produksjon AS, Sognekraft AS, Sunnfjord Energi AS og SFE Produksjon AS i tillegg til TAFJORD. Alle disse selskapene har tradisjon for å sikre den regionale energiforsyningen og har dokumentert gjennomføringsevne for store prosjekt for utbygging av fornybar energi.

Med et redusert utbyggingsomfang vil Vestavind Kraft/TAFJORD bli hovedaktør for prosjektet. I et prosjekt på 400 MW vil Vestavind Kraft/TAFJORD ha 75 % av interessene i utbyggingselskapet.

Vestavind Kraft/TAFJORD er således en garantist for at en Havsul II utbygging blir forankret regionalt, med stort potensial for lokale og regionale ringvirkninger.

5. Sammenfatning

NVE har ikke i tilstrekkelig grad vektlagt prosjektets solide bidrag til kraftbalansen i Midt Norge.

NVE har ikke vurdert et redusert prosjekt, for eksempel begrenset til Haram kommune, som sa ja til prosjektet. Dette ville redusere anleggets negative konsekvenser både for fugl og andre berørte, ikke minst befolkningen i området. En slik begrensning vil vesentlig redusere den visuelle effekten for kystbefolkningen. Som nevnt ovenfor vil eksempelvis den visuelle sektoren fra Molnes kunne reduseres fra 123 grader til 47 grader.

NVEs vedtak baseres på at den negative effekten av prosjektet er større enn de positive sidene. Ikke minst gjelder dette prosjektets konsekvenser for sjøfugl, hvor det legges til grunn at det må høstes flere erfaringer. Internasjonale studier av miljøeffekten fra eksisterende offshore vindkraftverk, gjennomført over flere år, konkluderer med at de negative konsekvensene er små.

Selv et redusert Havsul II vil fortsatt representere et stort og viktig bidrag til den anstrengte kraftsituasjonen i området, som sammen med kraftproduksjonen fra Havsul I må antas å ville redusere bruken og utslippene fra de mobile gasskraftverkene som Statnett installerer.

På denne bakgrunn bes klagen tatt til følge.

Klagen sendes via Norges vassdrags- og energidirektorat, Postboks 5091 Majorstua, 0301 OSLO elektronisk og pr. post.

Oslo, 11. juli 2008

Havsul II AS

Emil Thorkildsen
styreleder

Vedlegg: Kart med inntegnet visuell influenssone og sammenliknende visualiseringer, utarbeidet av Multiconsult AS